

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2018. december 6.^{* i}

„Előzetes döntéshozatal – Szellemi tulajdon – Védjegyjog – 2008/95/EK irányelv – A 3. cikk (1) bekezdésének c) pontja – Törlési okok – Kizárólag olyan megjelölésekből vagy jelzésekből álló szóvédjegy, amelyek valamely áru vagy szolgáltatás jellemzőinek leírására szolgálhatnak – Valamely áru vagy szolgáltatás egyéb jellemzői – Az áru előállítására szolgáló létesítmény – Borászati termékeket jelölő megjelölésből és földrajzi névből álló, a védjegyjogosult cégnevének egyik szóelemét alkotó szóvédjegy”

A C-629/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Supremo Tribunal de Justiça (legfelsőbb bíróság, Portugália) a Bírósághoz 2017. október 18-án érkezett, 2017. szeptember 28-i határozatával terjesztett elő

a **J. Portugal Ramos Vinhos SA**

és

az **Adega Cooperativa de Borba CRL**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: M. Vilaras tanácselnök (előadó), R. Silva de Lapuerta elnökhelyettes, a negyedik tanács bírójaként eljárva, D. Šváby, S. Rodin és N. Piçarra bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. október 17-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a J. Portugal Ramos Vinhos SA képviseletében J. P. de Oliveira Vaz Miranda de Sousa advogado,
- az Adega Cooperativa de Borba CRL képviseletében C. de Almeida Carvalho advogada,
- az Európai Bizottság képviseletében P. Costa de Oliveira és É. Gippini Fournier, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: portugál.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 299., 25. o.) 3. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet a J. Portugal Ramos Vinhos SA és az Adega Cooperativa de Borba CRL közötti, többek között azon „adegaborba.pt” védjegy lajstromozásának törlése iránt benyújtott kereset tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek az Adega Cooperativa de Borba CRL a jogosultja.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2008/95 irányelv „A védjegyoltalomban részesíthető megjelölés” című 2. cikke szerint:
„Védjegyoltalomban részesülhet minden grafikailag ábrázolható megjelölés, így különösen szó – beleértve a személyneveket –, ábra, kép, alakzat, betű, szám, továbbá az áru vagy a csomagolás formája, ha e megjelölés alkalmas arra, hogy valamely vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait megkülönböztessen más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól.”
- 4 Az irányelv „Kizáró, illetve törlési okok” című 3. cikke, annak (1) bekezdésében, a következőképpen rendelkezik:

„A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölés

[...]

b) nem alkalmas a megkülönböztetésre;

c) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból [helyesen: megjelölésekből vagy jelzésekből] áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak;

[...]”

- 5 A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 671. o.) 102. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A vonatkozó termékleírásnak nem megfelelő, oltalom alatt álló eredetmegjelölést vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzést tartalmazó, vagy ilyen eredetmegjelölésből vagy földrajzi jelzésből álló védjegynek, illetve a használata tekintetében a 103. cikk (2) bekezdésének hatálya alá eső, valamint a VII. melléklet II. részében felsorolt kategóriák valamelyikébe tartozó termékhez kapcsolódó védjegynek a lajstromozását:

- a) el kell utasítani, ha a védjegy lajstromozása iránti kérelmet az eredetmegjelölés vagy a földrajzi jelzés oltalmára irányuló kérelem Bizottsághoz való benyújtásának időpontját követően nyújtják be, és az eredetmegjelölés vagy a földrajzi jelzés az oltalom iránti kérelem benyújtását követően oltalomban részesül; vagy
- b) érvényteleníteni kell.”

A portugál jog

- 6 A Código da Propriedade Industrial (szellemi tulajdoni törvénykönyv, a továbbiakban: CPI) „Kivételek” című 223. cikke az alábbiakat tartalmazza:

„1. Nem felelnek meg az előző cikk feltételeinek:

- a) azok a védjegyek, amelyek nem alkalmasak a megkülönböztetésre;

[...]

- c) azok a megjelölések, amelyek kizárólag olyan megjelölésekből vagy jelzésekből állnak, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak;

[...]

3. A bejelentő vagy a felszólaló kérelmére az Instituto Nacional da Propriedade Industrial [(a szellemi tulajdon nemzeti hivatala, Portugália)] a lajstromozási okiratban feltünteti a védjegyet alkotó azon elemeket, amelyek használatára a bejelentő nem rendelkezik kizárólagos joggal.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 7 A 2012. év során az alapeljárás felperese, a J. Portugal Ramos Vinhos törlés iránti keresetet nyújtott be az Adega Cooperativa de Borba által lajstromoztatott több nemzeti védjeggyel szemben, amelyek egyike a borászati termékeket megjelölő „adegaborba.pt” szómegjelölésből álló védjegy volt.
- 8 E keresetet első fokon a Tribunal da Propriedade Intelectual (szellemi tulajdoni bíróság, Portugália), másodfokon pedig a Tribunal da Relação de Lisboa (lisszaboni fellebbviteli bíróság, Portugália) elutasította.
- 9 E két bíróság kimondta, hogy az „adegaborba.pt” szómegjelölés, amennyiben azt a Borba régió (Portugália) termelője használja, mint a jelen esetben is, nem tartozik a CPI 223. cikke (1) bekezdése c) pontjának hatálya alá. Konkrétabban a Tribunal da Relação de Lisboa (lisszaboni fellebbviteli

bíróság) megállapította, hogy az „adega” kifejezés a borágazatban olyan megkülönböztető megjelölés, amely az Adega Cooperativa de Borba szövetkezetbe tartozó termelőktől származó borokra vonatkozik.

- 10 A J. Portugal Ramos Vinhos felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Tribunal da Relação de Lisboa (lisszaboni fellebbviteli bíróság) ítélete ellen a kérdést előterjesztő bíróság, azaz a Supremo Tribunal de Justiça (Legfelsőbb bíróság, Portugália) előtt. Az utóbbi bíróság rámutat, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita kizárólag az „adegaborba.pt” szövmegjelölésre vonatkozik, amelynek a megkülönböztető képességét meg kell határozni.
- 11 Hangsúlyozza, hogy e védjegyet egy jogi személy, nevezetesen az Adega Cooperativa de Borba használja, amelynek a cégneve tehát tartalmazza az „adega” kifejezést.
- 12 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a CPI 223. cikke (1) bekezdésének c) pontja „az áru előállításának” helye szempontjából releváns jelzésekre utal, míg a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja nem utal kifejezetten „az előállítás módjára”, hanem az áruk olyan „egyéb jellemzőit” említi, amelyek azok tekintetében leíró jellegűnek tekinthetők.
- 13 E vonatkozásban a kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy az „adega” (pince) kifejezést, amennyiben azt a borászati termékek területén használják, tisztán leíró jellegű kifejezésnek kell-e tekinteni, mivel e termékek előállításának módjára utal, vagy e termékek olyan egyszerű jellemzőjére utal, amely hozzáadódik a 2008/95 irányelvben kifejezetten előírt jellemzőkhöz.
- 14 Ilyen körülmények között a Supremo Tribunal de Justiça (legfelsőbb bíróság, Portugália) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„Úgy kell-e értelmezni a 2008/95/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontjában foglalt, „olyan megjelölések, amelyeket a forgalomban az áru egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak” fordulatot, amikor e rendelkezést a borászati termékek jelölése céljából alkalmazott megjelölések és jelzések lajstromozásának elfogadhatóságára irányuló vizsgálattal összefüggésben alkalmazzák, hogy védjegyként alkalmazott olyan szövmegjelölésekben, amelyek a borra vonatkozó eredetmegjelölésként oltalom alatt álló földrajzi nevet tartalmaznak, e rendelkezés magában foglalhatja az „adega” [pince] szóra történő hivatkozást is, olyan kifejezésként, amelyet általában az ilyen jellegű termékek előállítási folyamatainak elvégzésére szolgáló létesítmények és helyiségek azonosítására használnak, amennyiben e szó („adega”) az egyik olyan szóelem, amely a védjegybejelentést benyújtó jogi személy megnevezését alkotja?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 15 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy meg kell tagadni az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló olyan szövmegjelölésből álló védjegy lajstromozását, amely borászati termékeket jelöl, és földrajzi nevet foglal magában, amennyiben e megjelölés többek között egy olyan kifejezést tartalmaz, amelyet egyrésztől szokásosan használnak azon létesítmények vagy helyiségek megjelölésére, amelyekben ilyen termékeket állítanak elő, és amely másrésztől az egyik olyan szóelem, amely a védjegybejelentést benyújtó jogi személy megnevezését alkotja.
- 16 A Bíróság korábban a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.) kapcsán már kimondta, hogy ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja, amelynek szövege lényegében azonos a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdése c) pontjának szövegével, azt a közérdekű célt szolgálja, hogy a védjegybejelentésben foglalt áruk vagy szolgáltatások

jellemzőit leíró megjelöléseket vagy jelzéseket mindenki szabadon használhassa, az együttes védjegyekként, illetve az összetett vagy ábrás védjegyekben történő használatot is beleértve (1999. május 4-i Windsurfing Chiemsee ítélet, C-108/97 és C-109/97, EU:C:1999:230, 25. pont; 2003. május 6-i Libertel ítélet, C-104/01, EU:C:2003:244, 52. pont).

- 17 A Bíróság a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.) 7. cikke (1) bekezdésének c) pontját is értelmezte, amelynek a szövege szintén lényegében megegyezik a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdése c) pontjának szövegével, oly módon, hogy e rendelkezés a fentiekből következően kizárólag azon megjelölésekre és jelzésekre vonatkozik, amelyek a fogyasztói kör szempontjából az általános használatban közvetlenül vagy egyik lényeges jellemzőjére való utalással olyan árut vagy szolgáltatást jelölhetnek meg, amelynek tekintetében a lajstromozást kérték (2001. szeptember 20-i Procter & Gamble kontra OHIM ítélet, C-383/99 P, EU:C:2001:461, 39. pont).
- 18 Márpedig a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontjában szereplő „az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak” kifejezések használatával az uniós jogalkotó egyrészt azt jelezte, hogy e kifejezéseket mindig az áruk vagy szolgáltatások jellemzőinek kell tekinteni, másrészt pedig rámutatott, hogy e felsorolás nem kimerítő, mivel az áruk vagy szolgáltatások minden további jellemzőjét figyelembe lehet venni (lásd ebben az értelemben: 2011. március 10-i Agencja Wydawnicza Technopol kontra OHIM ítélet, C-51/10 P, EU:C:2011:139, 49. pont; 2014. július 10-i BSH kontra OHIM ítélet, C-126/13 P, nem tették közzé, EU:C:2014:2065, 20. pont).
- 19 E tekintetben a „jellemző” kifejezés jogalkotó általi használata azt a tényt hangsúlyozza, hogy az említett rendelkezés csak azokra a megjelölésekre vonatkozik, amelyek a védjegybejelentéssel érintett áruk vagy szolgáltatások azon tulajdonságának megjelölésére szolgálnak, amely az érintett fogyasztói kör által könnyen felismerhető (lásd ebben az értelemben: 2011. március 10-i Agencja Wydawnicza Technopol kontra OHIM ítélet, C-51/10 P, EU:C:2011:139, 50. pont; 2014. július 10-i BSH kontra OHIM ítélet, C-126/13 P, nem tették közzé, EU:C:2014:2065, 21. pont).
- 20 Ezért a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján a megjelölés lajstromozását csak akkor lehet megtagadni, ha észszerűen feltételezhető, hogy azt az érintett fogyasztói kör valóban az egyik említett jellemző leírásaként fogja felismerni (lásd ebben az értelemben: 2014. július 10-i BSH kontra OHIM ítélet, C-126/13 P, nem tették közzé, EU:C:2014:2065, 22. pont).
- 21 Ahogyan a tárgyalás során megerősítésre került, az alapeljárásban szóban forgó „*adega*” kifejezés a portugál nyelvben két jelentéssel rendelkezik. Az első olyan felszín alatti helyiségnak felel meg, amelyben többek között bort tárolnak. A második olyan helyiségekre vagy létesítményekre utal, amelyekben borászati termékeket, például bort állítanak elő.
- 22 Amennyiben valamely kifejezés olyan helyzetben, mint amely az alapügyben szerepel, valamely áru, például a bor gyártásának helyére, vagy arra a létesítményre utal, ahol azt előállítják, az főszabály szerint olyan jelzésnek minősül, amely meghatározhatja ezen árunak az érintett fogyasztói körök által könnyen felismerhető egyik jellemzőjét.
- 23 Az ilyen fogyasztói körök általában úgy észlelik az „*adega*” kifejezést, mint amely azon létesítményre utal, ahol a bort előállítják és tárolják, tehát úgy, mint amely az említett áru jellemzőire utal, hasonlóképpen ahhoz, ahogyan azt az említett áru földrajzi származását vagy előállításának ideje kapcsán teszik, amelyeket a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja példálózva említ.
- 24 Következésképpen, az ilyen létesítményt megjelölő kifejezés az említett áru egyik jellemzőjének minősül, és e rendelkezés hatálya alá tartozik. Azt tehát az általa megjelölt áru vonatkozásában leíró jellegűnek kell tekinteni.

- 25 Ebből következik, hogy amennyiben a valamely áru megjelölésére szolgáló megjelölés két szóelem kombinációját tartalmazza, vagyis egy leíró jellegű kifejezést és egy földrajzi nevet, amely a jelen ügyben a „Borba” szó, mely utóbbi ezen áru földrajzi származására utal, és amely szintén leíró jellegű ezen áru vonatkozásában, az e két szóelemből álló megjelölést leíró jellegűnek kell tekinteni, és ekként nem rendelkezik megkülönböztető képességgel.
- 26 Az a körülmény, amennyiben bizonyított, hogy az ilyen földrajzi név az 1308/2013 irányelv értelmében vett, védelem alatt álló eredetmegjelölésnek minősül, egyáltalán nem kérdőjelezi meg ezen értelmezést, mivel e rendelet 102. cikkéből következik, hogy az ilyen eredetmegjelölés lényegében nem lajstromozható kereskedelmi védjegyként.
- 27 Ezenkívül az a tény, hogy a valamely áru gyártási helyének vagy az ezen áru előállítására szolgáló létesítmény megjelölésére használt kifejezés egy jogi személy cégnevét alkotó különböző szóelemek részét képezi, nem bír jelentőséggel e kifejezés leíró jellegének vizsgálata szempontjából, arra a körülményre tekintettel, hogy az ilyen vizsgálatot a védjegybejelentéssel érintett árura figyelemmel, továbbá arra tekintettel végzik el, hogy azt az érintett fogyasztói körök hogyan észlelik (lásd ebben az értelemben: 2004. február 12-i Koninklijke KPN Nederland ítélet, C-363/99, EU:C:2004:86, 75. pont; 2012. július 12-i Smart Technologies kontra OHIM ítélet, C-311/11 P, EU:C:2012:460, 24. pont).
- 28 A fenti megállapítások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy meg kell tagadni az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló olyan szómegjelölésből álló védjegy lajstromozását, amely borászati termékeket jelöl, és földrajzi nevet foglal magában, amennyiben e megjelölés többek között egy olyan kifejezést tartalmaz, amelyet egyrésről szokásosan használnak azon létesítmények vagy helyiségek megjelölésére, amelyekben ilyen termékeket állítanak elő, és amely másrésről az egyik olyan szóelem, amely a védjegybejelentést benyújtó jogi személy megnevezését alkotja.

A költségekről

- 29 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy meg kell tagadni az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló olyan szómegjelölésből álló védjegy lajstromozását, amely borászati termékeket jelöl, és földrajzi nevet foglal magában, amennyiben e megjelölés többek között egy olyan kifejezést tartalmaz, amelyet egyrésről szokásosan használnak azon létesítmények vagy helyiségek megjelölésére, amelyekben ilyen termékeket állítanak elő, és amely másrésről az egyik olyan szóelem, amely a védjegybejelentést benyújtó jogi személy megnevezését alkotja.

Aláírások

i — A jelen szöveg 20. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.